

Taustalla on väliä. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla

Hakuvaihetta koskevaa tilastotietoa raportin liitteeksi

1 Korkeakouluopintoihin hakeneet ja paikan vastaanottaneet

Seuraavassa esitellään korkeakouluopintoihin hakeneiden ja paikan vastaanottaneiden määriä maahanmuuttajataustaisten, maahanmuuttajien ja suomalaistaustaisten osalta.

1.1 Yksittäiset hakijat ja paikan vastaanottaneet

Suurin osa yliopistoon hakevista hakee koulutukseen, jonka tavoitetutkintona on maisterin tutkinto. Tällöin hakukohteeksi on tilastoitu ylempi korkeakoulututkinto, jonka suoritus käytännössä kuitenkin usein alkaa alemmasta korkeakoulututkinnosta (ellei ole hakenut suoraan maisteriohjelmaan). Joissakin koulutusohjelmissa opinto-oikeutta maisterintutkintoon ei kuitenkaan saa automaattisesti kandidaatin tutkinnon suorittamisen jälkeen (esimerkiksi jotkut kasvatustieteiden kandidaatin koulutusohjelmat), ja näihin koulutuksiin hakeneet näkyvät alempaan korkeakoulututkintoon hakeneiden alla. Käytettyjen hakutilastojen perusteella ei siis pystytty tarkastelemaan sitä, että kuinka usein maahanmuuttajat hakivat suoraan maisteriopintoihin, koska ylempään korkeakoulututkintoon hakeminen ei tilastoissa kerro onko tutkinnon suoritus alkanut käytännössä kandi- vai maisteritasolta. Siirtohouissa hakeneet eivät sisälly mihinkään käsiteltyihin hakutilastoihin.

Yksittäisiä maahanmuuttajahakijoita oli 7 967 ja heistä 28 % vastaanotti ainakin yhden paikan. Suomalaistaustaisten yksittäisten hakijoiden määrä oli 159 571 ja vastaanottaneiden osuus 34 %. (Taulukko 1). Suomalaistaustaisia hakijoita oli siis yli 16 kertaa enemmän kuin maahanmuuttajataustaisia ja maahanmuuttajahakijoita yhteensä.¹

Kaikissa väestöryhmissä oli enemmän yksittäisiä naishakijoita kuin mieshakijoita, mutta kaikissa ryhmissä naisiin verrattuna mieshakijoista suurempi osuus otti ainakin yhden paikan vastaan (taulukko 1). Kaikista suomalaistaustaisista ainakin yhden koulutuspaikan vastaanottaneista 56 % oli naisia, ja maahanmuuttajien vastaava osuus oli 53 % sekä maahanmuuttajataustaisten 50 %.

Niin maahanmuuttajat, maahanmuuttajataustaiset kuin suomalaistaustaisetkin hakivat vuonna 2017 eniten AMK-tutkintoon johtaviin koulutusohjelmiin. Maahanmuuttajataustaisten miesten ja naisten osalta yksittäisten paikan vastaanottaneiden osuus kaikista sukupuolen mukaisista yksittäisistä hakeneista oli suurin AMK-tutkintoon hakeneiden joukoissa (miehet 25 % ja naiset 17 %). Sen sijaan maahanmuuttajien ja suomalaistaustaisten kohdalla vastaavat osuudet olivat suurimpia YAMK-tutkintojen kohdalla (maahanmuuttajamiehet 29 % ja -naiset 25 %, suomalaistaustaiset miehet 55 % ja -naiset 46 %). (Taulukko 1.)²

¹ Taulukossa 1 ja kuvioissa 2–7 henkilö on otettu huomioon kerran tilastovuotta kohden per koulutusaste. Täten henkilö voi olla yhteensä neljä kertaa yksittäinen hakija ja yksittäinen paikan vastaanottaja.

² Koulutusalaakohtaiset erot eivät tule esiin tällaisissa vertailuissa. Tietosuojasäilytyksistä alakohtaisia tietoja ei ollut mahdollista saada tältä osin.

Taulukko 1. Korkeakoulutuspaikkaa hakeneet ja paikan vastaanottaneet syntyperän, sukupuolen ja koulutusasteen mukaan vuonna 2017 (henkilö huomioitu kerran per koulutusaste)

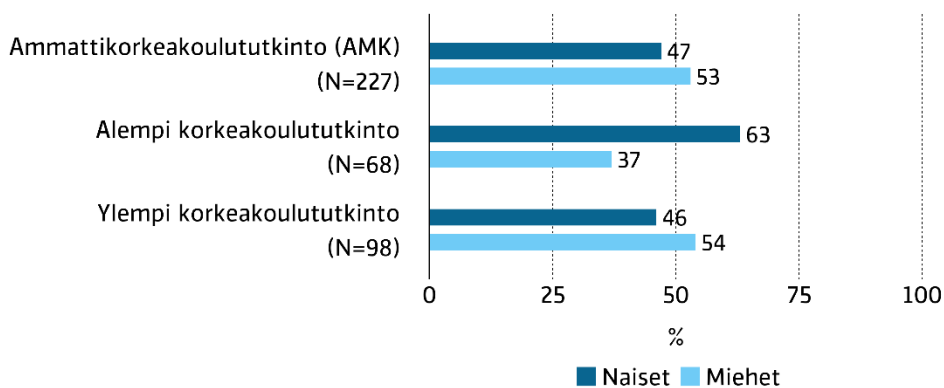
	Maahanmuuttajataustaiset		Maahanmuuttajat		Suomalaistaustaiset	
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Ammattikorkeakoulututkinto (AMK)						
Hakeneet	475	650	2 250	3 338	37 411	57 919
Paikan vastaanottaneet	120	107	646	744	13 559	15 984
Vastaanottaneiden osuus hakeneista	25 %	17 %	29 %	22 %	36 %	28 %
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK)						
Hakeneet	Alle 10	Alle 10	382	403	2 835	6 775
Paikan vastaanottaneet	0	Alle 10	111	100	1 552	3 105
Vastaanottaneiden osuus hakeneista	*	*	29 %	25 %	55 %	46 %
Alempi korkeakoulututkinto						
Hakeneet	216	345	361	634	15 599	22 627
Paikan vastaanottaneet	25	43	52	75	3 237	4 242
Vastaanottaneiden osuus hakeneista	12 %	13 %	14 %	12 %	21 %	19 %
Ylempi korkeakoulututkinto						
Hakeneet	283	406	940	1 208	24 233	36 902
Paikan vastaanottaneet	53	45	217	254	5 650	7 662
Vastaanottaneiden osuus hakeneista	19 %	11 %	23 %	21 %	23 %	21 %

* = Ei huomioitu hakeneiden vähäisen määrän takia.

Lähde: Tilastokeskus

Vaikka AMK-tutkintoon sekä ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin koulutuksiin ainakin kerran vuoden 2017 aikana hakeneista yksittäisistä maahanmuuttajataustaisista noin kuusi kymmenestä oli naisia, paikan vastaanottaneista noin puolet oli miehiä. Sen sijaan alempaan korkeakoulututkintoon johtaviin koulutuksiin hakeneista ja paikan vastaanottaneista selvä enemmistö oli naisia (61 % ja 63 %). (Kuvio 1)

Kuvio 1. Maahanmuuttajataustaisten opiskelupaikan vastaanottaneiden sukupuolijakauma koulutusasteen mukaan vuonna 2017 (% , henkilö huomioitu kerran per koulutusaste).

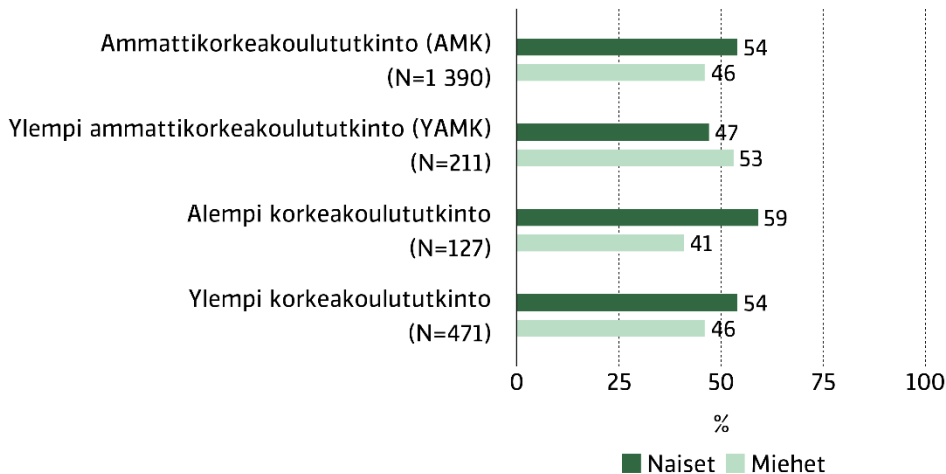

YAMK-tutkintoon paikan vastaanottaneita ei huomioitu vähäisen määrän (<4) vuoksi.

Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2017 YAMK-tutkintoja lukuunottamatta yksittäisistä paikkaa hakeneista maahanmuuttajista ja yksittäisistä paikan vastaanottaneista yli puolet oli naisia. YAMK-opintoihin hakeneista 51 % oli naisia, mutta vastaanottaneista 53 % oli miehiä. (Kuvio 2.)

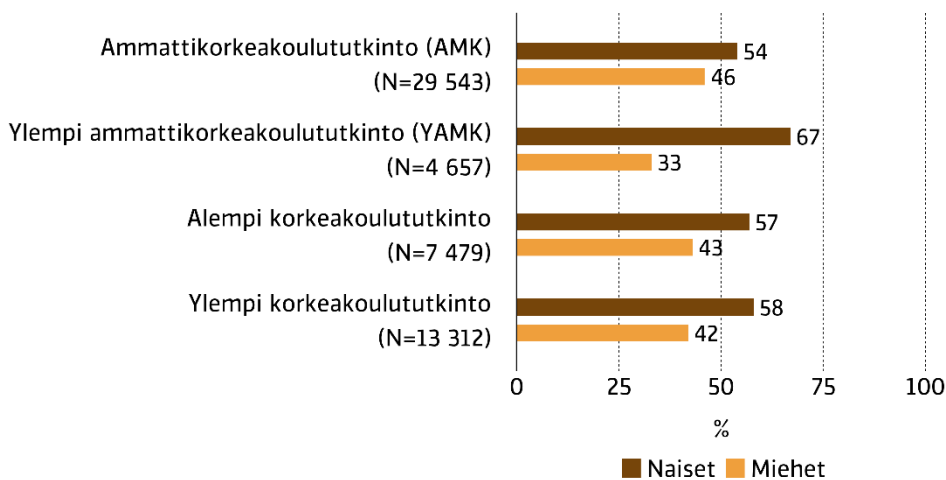
Kuvio 2. Opiskelupaikan vastaanottaneiden maahanmuuttajien sukupuolijakauma koulutusasteen mukaan vuonna 2017 (% , henkilö huomioitu kerran per koulutusaste).

Lähde: Tilastokeskus

Maahanmuuttajataustaisiin ja maahanmuuttajiin verrattuna suomalaistaustaisten korkeakoulutukseen hakeutuneiden yksittäisten henkilöiden kohdalla korostuvat naisten suuret osuudet: suomalaistaustaisista yksittäisistä hakeneista 59–70 % ja yksittäisistä paikan vastaanottaneista 54–67 % oli naisia koulutusasteesta riippuen (kuvio 3).

Kuvio 3. Suomalaistaustaisten opiskelupaikan vastaanottaneiden sukupuolijakauma koulutusasteen mukaan vuonna 2017 (% , henkilö huomioitu kerran per koulutusaste).

Lähde: Tilastokeskus

2 Suosituimmat koulutusalat

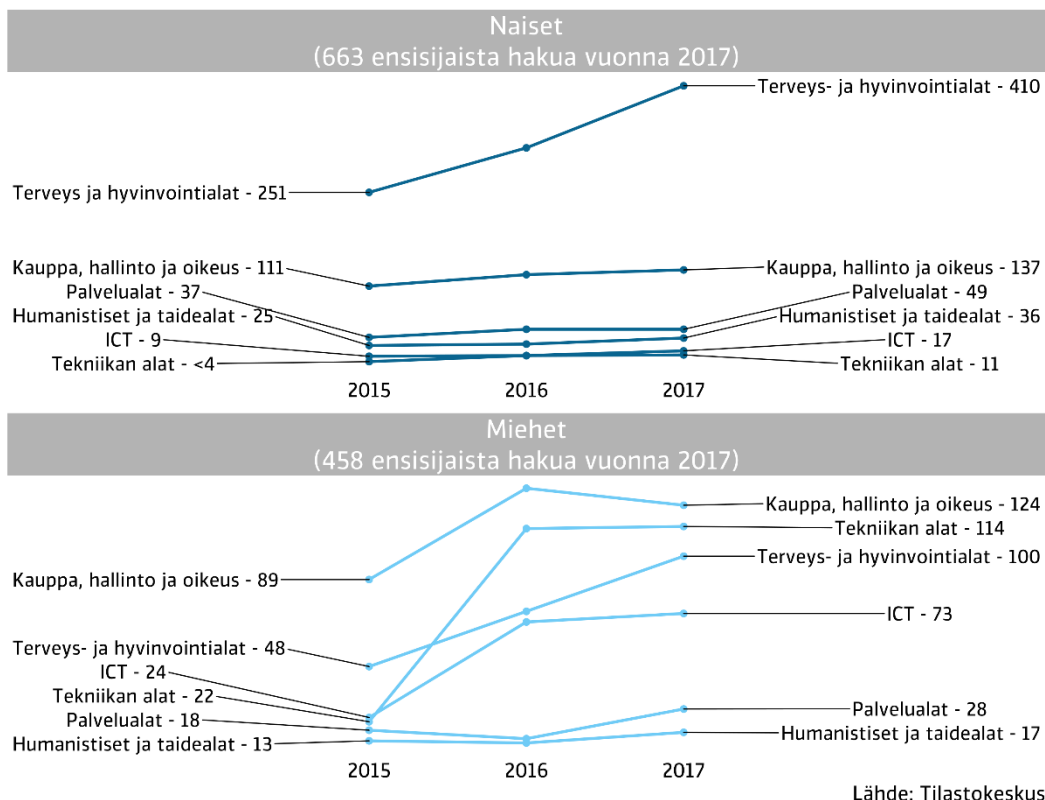
Suosituimpia haettuja koulutusaloja tarkasteltiin vuosien 2015–2017 yhteishakujen ja erillishakujen ensisijaisten hakutapahtumien avulla. Ensisijainen hakutapahtuma tarkoittaa hakijan ensimmäistä hakutoivetta, ja aineistoissa on huomioitu kaikki yksittäisen henkilön ensisijaiset haut tilastovuotta kohden. Ammattikorkeakouluja käsittelevissä kuvioissa on laskettu yhteen ammattikorkeakoulututkintoihin ja ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin kohdistuneet ensisijaiset hakutapahtumat ja yliopistojen perustutkintojen kohdalla alempiin ja ylempiin korkeakoulututkintoihin kohdistuneet.

2.1 Ensisijaiset haut ammattikorkeakouluihin

Vuonna 2017 maahanmuuttajataustaiset hakivat ensisijaisesti ammattikorkeakouluun 1 121 kertaa, joista naisten hakujen osuus oli 59 %. Ensisijaisten YAMK-hakujen osuus kaikista ensisijaisista hauista oli 1 %. Ensisijaisten maahanmuuttajataustaisten hakijoiden lukumäärä kasvoi selkeästi vuoden 2015 määrään (651) verrattuna.

Lähes puolet (45 %) maahanmuuttajataustaisten ensisijaisista hauista ammattikorkeakouluihin kohdistui terveys- ja hyvinvointialoille. Toiseksi suosituimpia olivat kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet (23 %). Naisten ensisijaisista hauista selkeästi suurin osa (62 %) suuntautui terveys- ja hyvinvointialoille, ja miehillä suosituimpia olivat kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet (27 %) sekä tekniikan alat (25 %). (Kuvio 4.)

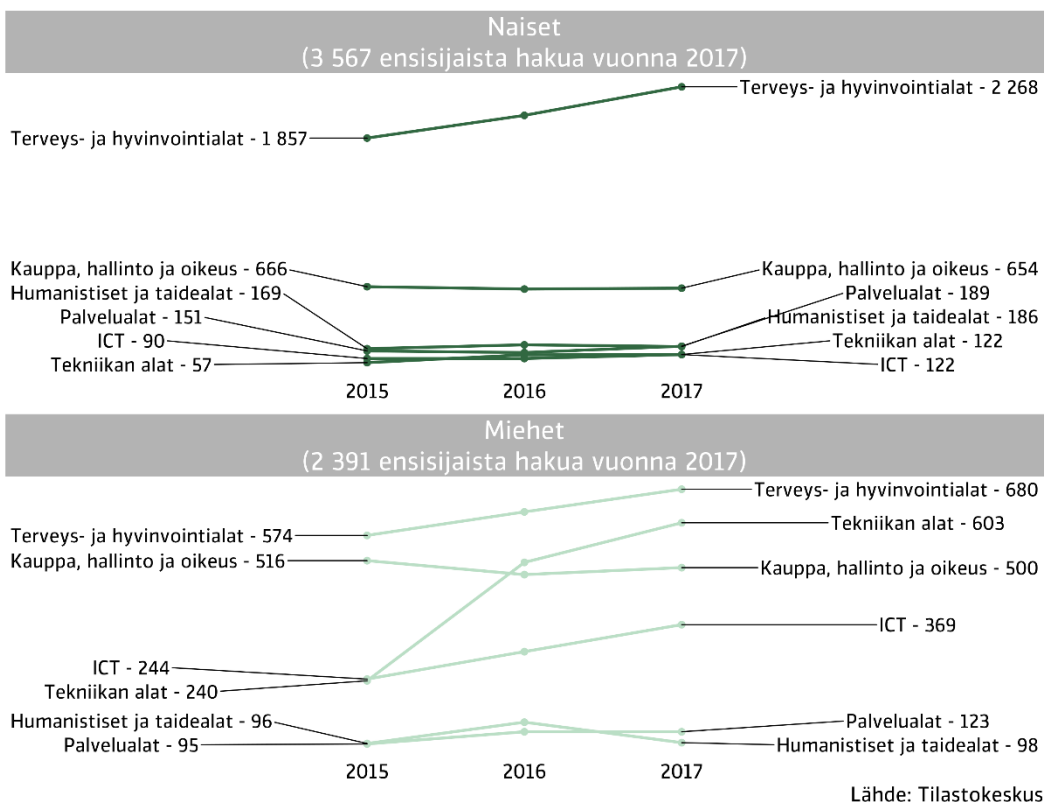
Kuvio 4. Maahanmuuttajataustaisten suosituimmat ammattikorkeakoulujen koulutusalat vuosien 2015–2017 hauissa sukupuolen mukaan (yksikkönä ensisijainen haku).

Maahanmuuttajat hakivat vuonna 2017 ammattikorkeakouluun ensisijaisesti 5 958 kertaa (YAMK-hakujen osuus 9 %), ja naisten hakujen osuus oli 60 %. Ensisijaisten hakujen kokonaismäärä oli maahanmuuttajien osalta kasvanut vuoden 2015 määrään (4 788) verrattuna.

Kuvion 5 perusteella voidaan sanoa, että vuonna 2017 kaikista maahanmuuttajien ammattikorkeakouluihin suuntautuneista ensisijaisista hauista 49 % oli terveys- ja hyvinvointialojen hakuja ja 19 % kauppa-, hallinto- ja oikeustieteiden hakuja. Sekä maahanmuuttajanaissilla että -miehillä vuoden 2017 hauissa suosituimpia olivat terveys- ja hyvinvointialat (naisten ensisijaisista hauista 64 % ja miesten 28 %). Naisilla toiseksi suosituimpia olivat kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet (18 %) ja miehillä tekniikan alat (25 %). (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Maahanmuuttajien suosituimmat ammattikorkeakoulujen koulutusalat vuosien 2015–2017 hauissa sukupuolen mukaan (yksikkönä ensisijainen haku).

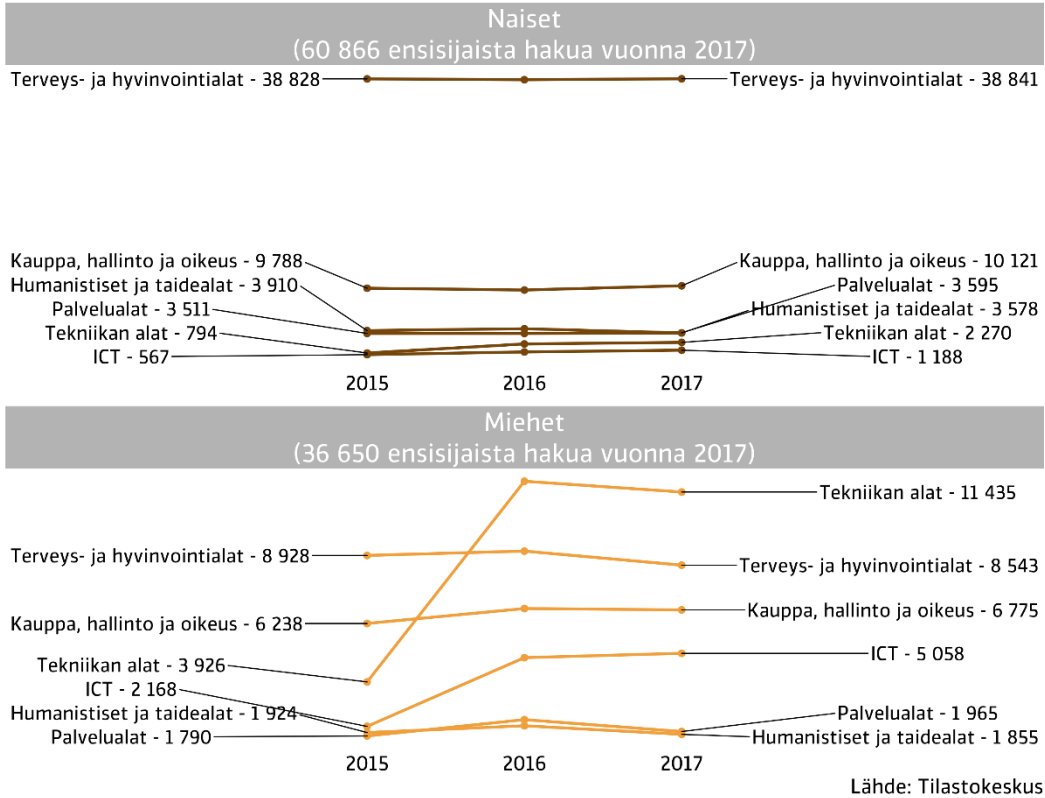

Suomalaistaustaiset hakivat vuonna 2017 ensisijaisesti ammattikorkeakouluihin 97 516 kertaa, josta naisten ensisijaisia hakuja oli 62 %. Ensisijaisten YAMK-hakujen osuus kaikista oli 9%. Vuoden 2015 ensisijaisten hakujen kokonaismäärään (83 823) verrattuna suomalaistaustaisten hakijoiden määrä oli noussut selvästi.

Kuvion 6 perusteella voidaan sanoa, että kaikista suomalaistaustaisten vuoden 2017 ensisijaisista hauista lähes puolet (49 %) suuntautui terveys- ja hyvinvointialoille. Kauppa-, hallinto- ja oikeusalat olivat toiseksi suosituimpia, mutta näiden alojen osuus oli vain 17 %. Naisten keskuudessa terveys- ja hyvinvointialat (64 %) olivat selvästi suosituimpia, ja toiseksi suosituimpien kauppa-, hallinto- ja oikeustieteiden (17 %) osuus oli

merkittävästi pienempi. Terveys- ja hyvinvointialat olivat suosittuja miestenkin (23 %) kohdalla, mutta tekniikan alat olivat silti selkeitä miesten suosikkeja 31 % osuudellaan. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Suomalaistaustaisten suosituimmat ammattikorkeakoulujen koulutusalat vuosien 2015–2017 haussa sukupuolen mukaan (yksikkönä ensisijainen haku).

Voidaan siis sanoa, että vuoden 2017 ensisijaisten ammattikorkeakouluihin suuntautuneiden hakujen osalta terveys- ja hyvinvointialat olivat selvästi suosituimpia niin maahanmuuttajataustaisten, suomalaistaustaisen kuin maahanmuuttajahakijoidenkin keskuudessa, koska kaikissa kolmessa ryhmässä noin puolet ensisijaista hauista kohdistui näille aloille. Lisäksi kaikissa ryhmissä kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet olivat toiseksi suosituimpia.

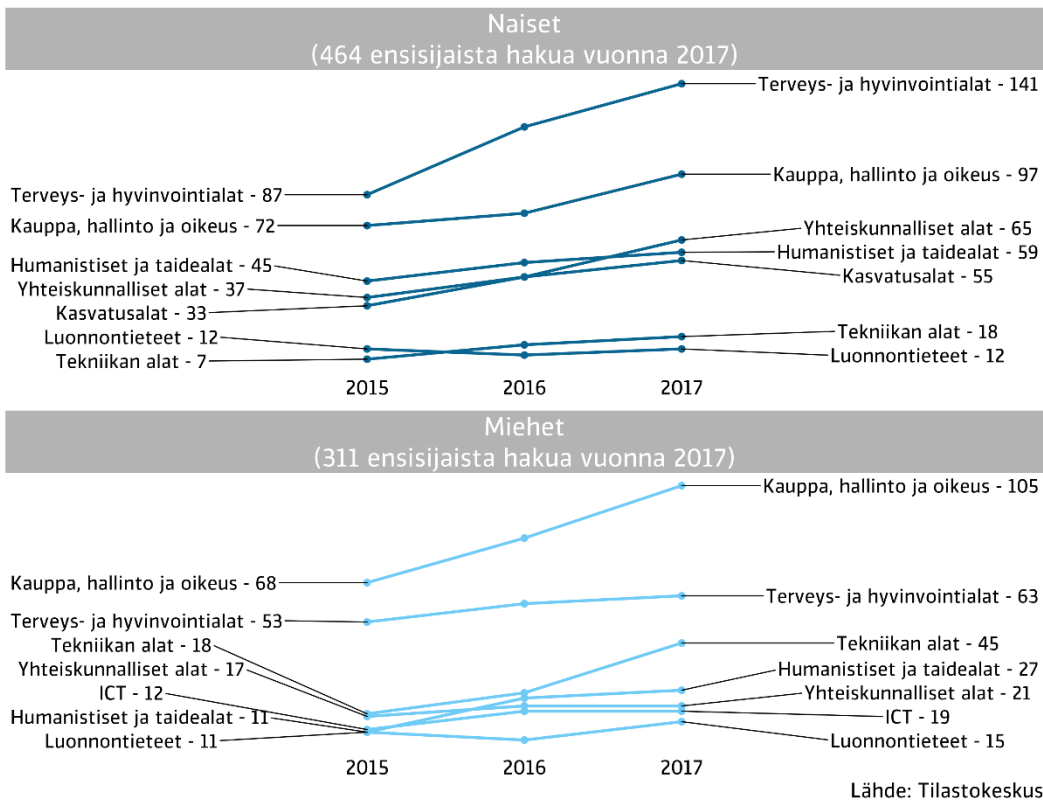
Naishakijoiden osuus oli jokaisessa väestöryhmässä noin 60 % vuonna 2017, ja naisten keskuudessa terveys- ja hyvinvointialat olivat ylivoimaisesti suosituimpia. Lisäksi kaikissa väestöryhmissä miehillä erottui kolmen kärjeksi tekniikan alat, kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet sekä terveys- ja hyvinvointialat, vaikkakin näiden alojen keskinäinen järjestys vaihteli eri väestöryhmissä.

2.2 Ensisijaiset haut yliopistojen perustutkintoihin

Vuonna 2017 maahanmuuttajataustaiset hakivat yliopistojen perustutkintoihin ensisijaisesti 775 kertaa, mikä on hieman enemmän kuin vuonna 2015 (504). Naisten hakujen osuus vuoden 2017 ensisijaisista hauista oli 60 %.

Terveys- ja hyvinvointialat sekä kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet olivat maahanmuuttajataustaisten hakijoiden keskuudessa kaikkein suosituimpia (26 % osuus kummallakin). Naisten suosikkihakukohteita olivat terveys- ja hyvinvointialat (30%) sekä kauppa-, hallinto ja oikeustieteet (21 %). Miesten suosituimmat koulutusalat olivat samat kuin naisilla, vaikkakin niiden keskinäinen järjestys oli eri (kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet 34 % ja terveys- ja hyvinvointialat 20 %). (Kuvio 7.)

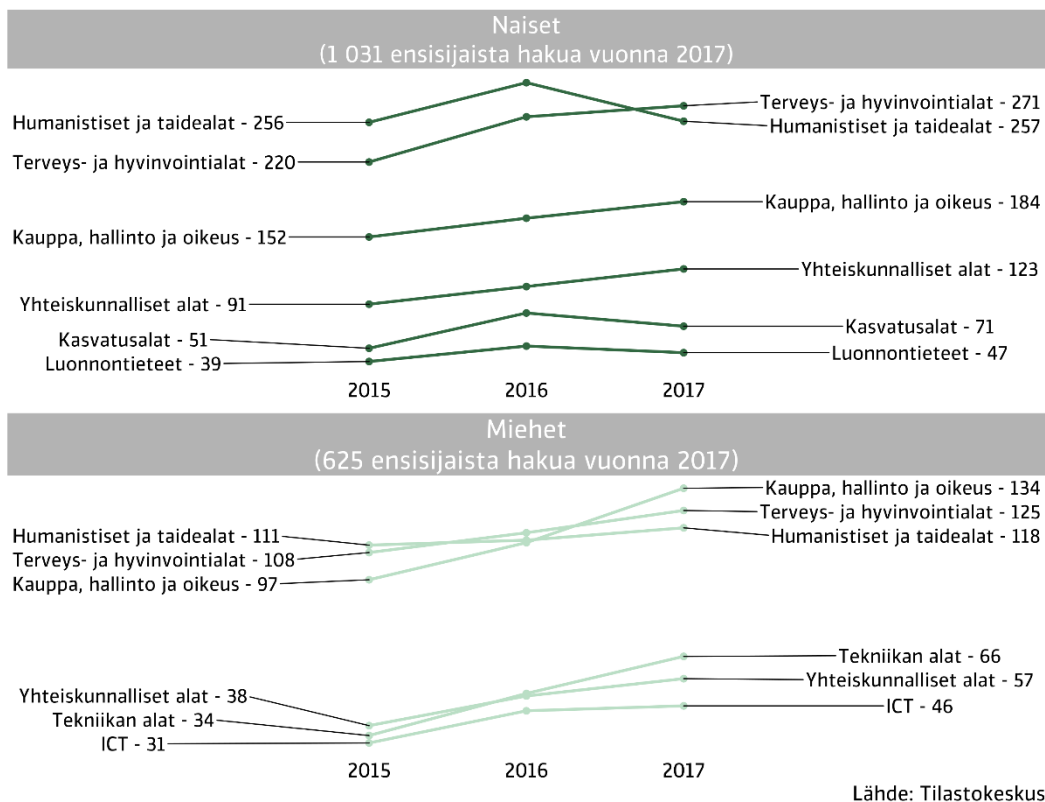
Kuvio 7. Maahanmuuttajataustaisten suosituimmat yliopistojen perustutkintojen koulutusalat vuosien 2015–2017 hauissa sukupuolen mukaan (yksikkönä ensisijainen haku).

Maahanmuuttajat hakivat vuonna 2017 yliopistojen perustutkintoihin ensisijaisesti 1 656 kertaa, ja näistä hauista suurin osa oli naisten hakemuksia (62 %). Kokonaismäärä kasvoi vuoteen 2015 (1 328) verrattuna.

Kaikista maahanmuuttajien ensisijaisista hauista 24 % suuntautui terveys- ja hyvinvointialoille, mikä teki siitä suosituimman koulutuslajakategorian. Humanistisille ja taidealoille (23 %) haettiin ensisijaisesti lähes yhtä paljon. Sekä maahanmuuttajataustaisilla naisilla että miehillä kolme suosituinta alaa vuonna 2017 olivat terveys- ja hyvinvointialat (naisilla ensisijaisista hauista 26 %, miehillä 20 %), humanistiset ja taidealat (naiset 25 %, miehet 19 %) sekä kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet (naiset 18 %, miehet 21 %). (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Maahanmuuttajien suosituimmat yliopistojen perustutkintojen koulutusalat vuosien 2015–2017 hauissa sukupuolen mukaan (yksikkönä ensisijainen haku).

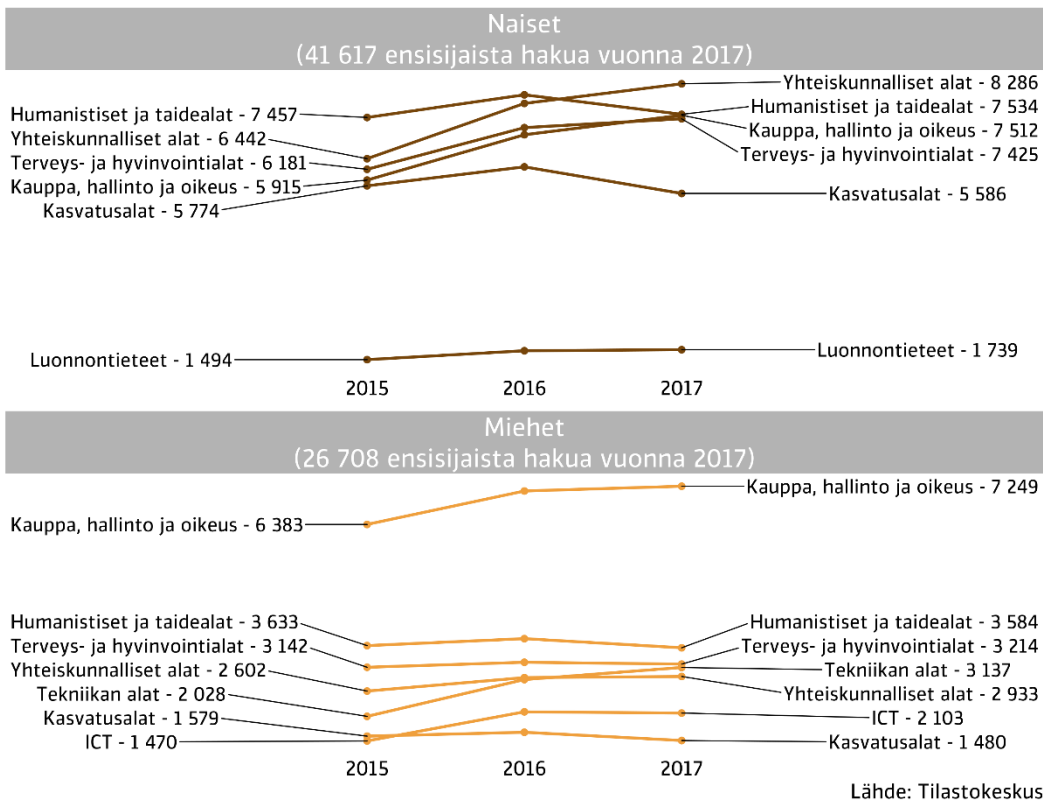
Lähde: Tilastokeskus

Suomalaistaustaiset tekivät yliopistojen perustutkintoihin vuonna 2017 68 325 ensisijaista hakemusta, joista 61 % oli naisten tekemiä. Ensisijaisten suomalaistaustaisten hakijoiden määrä kasvoi hieman vuoteen 2015 (60 178) verrattuna.

Kuviosta 9 voidaan laskea, että kaikista suomalaistaustaisten vuoden 2017 ensisijaisista hauista kauppa-, hallinto- ja oikeustieteiden hakujen osuus oli 22 % tehden näistä aloista suosituimpia. Toiseksi suosituimpia olivat humanistiset ja taidealat, yhteiskunnalliset alat sekä terveys- ja hyvinvointialat (16 % osuus kullakin). (Kuvio 9.)

Suomalaistaustaiset naiset hakivat vuonna 2017 useimmiten ensisijaisesti yhteiskunnallisille aloille (20%), mutta humanistiset ja taidealat, kauppa- hallinto- ja oikeustieteet sekä terveys- ja hyvinvointialat olivat lähes yhtä suosittuja (kullakin 18 % osuus). Sen sijaan suomalaistaustaisten miesten ensisijaiset haut keskittyivät selkeästi kauppa-, hallinto- ja oikeustieteisiin, sillä niiden osuus oli 27 %. Naisten tapaan miehillä toiseksi suosituimpia olivat humanistiset ja taidealat (13 %). (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Suomalaistaustaisten suosituimmat yliopistojen perustutkintojen koulutusalat vuosien 2015–2017 hauissa sukupuolen mukaan (yksikkönä ensisijainen haku).

Vuoden 2017 osalta voidaan sanoa, että yliopistojen perustutkintoihin kohdistuneissa ensisijaisissa hauissa oli enemmän vaihtelua väestöryhmien välillä suosituimpien alojen osalta ammattikorkeakouluihin kohdistuneisiin ensisijaisiin hakuihin verrattuna: maahanmuuttajilla ja maahanmuuttajataustaisilla hakijoilla suosituimpia yliopistojen aloja olivat terveys- ja hyvinvointialat, mutta suomalaistaustaisilla kauppa-, hallinto- ja oikeustieteet. Toisaalta terveys- ja hyvinvointialat olivat suomalaistaustaistenkin keskuudessa suosittuja.

Ammattikorkeakouluihin kohdistuneiden ensisijaisten hakujen tapaan myös yliopistoihin vuonna 2017 ensisijaisesti hakeneista noin kuusi kymmenestä oli nainen jokaisessa kolmessa väestöryhmässä. Suomalaistaustaiset naiset poikkesivat ulkomaalaistaustaisista naisista siinä mielessä, että edellisillä suosituimpia aloja olivat yhteiskunnalliset alat terveys- ja hyvinvointialojen sijasta. Miesten ensisijaiset haut kohdistuivat kaikissa väestöryhmissä useimmin kauppa-, hallinto- ja oikeustieteiden aloille.